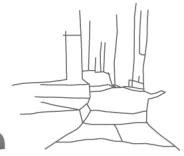

villa
Venire

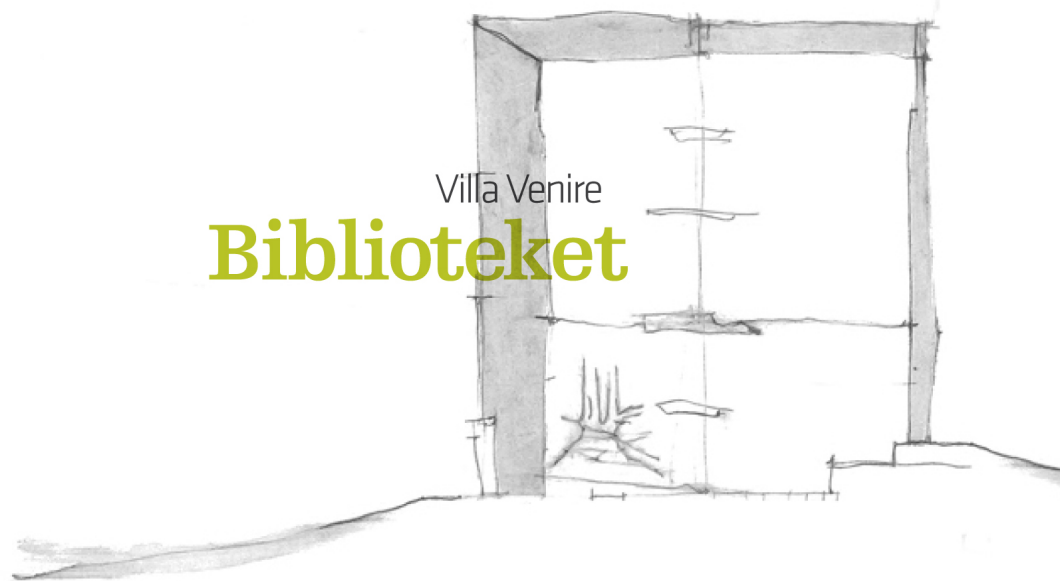

Tro, Håb og kærlighed

- Essay om Tro, Håb og kærlighed

Af Frederikke Larsen, Villa Venire A/S - september 2009

Villa Venire
Biblioteket

"Begivenheder der optræder umærkeligt og ikke indbudt i vores liv. Nogle gange tydeligt. Andre gange diffust. Men med ét er alt ændret. "Jærndøren" smækker bag dig og du kan ikke længere gå tilbage, det står klart. Aldeles uklart til gengæld hvad der herfra venter. Herfra kan du udelukkende forsøge at gøre dig værdig til begivenheden. Du ved hvad der har forladt dig. Du aner ikke hvad der venter dig. Beslutningen er din accept af, at livet har ramt dig. Derrida beskriver at denne accept kun kan vokse ud af et moment af galskab. Et moment, hvor intet er genkendeligt. Hvor accepten af en bevægelse, en retning, en kontrakt er uoverskuelig. I den slags momenter erfarer du, at din dyrekøbte identitet er mere plastisk end du havde forestillet dig. Du indser at selvet er mere flydende end de fleste lærebøger har fortalt os. Galskaben gør det muligt at gøre noget."

Citat af Thorkild Olsen, Villa Venire, Leder i avis Venire nr. 6, september 2009

Med Thorkild Olsens opsang er der varmet op til denne artikels anvendelse af tro, håb og kærlighed som andet og mere end kristne dyder, der bør efterstræbes. Ved at gøre de tre store begreber til følelser, kan de efterspores til det sjældne øjeblik i en professionel samtale. Hvor det pludseligt og distinkt ikke længere er en professionel samtale i gængs forstand. Når livet rammer dig.

To mennesker ser hinanden i øjnene. Den professionelle part med hele sit bagkatalog; sin skoling, sin tilbøjelighed, sin erfaring og professionsetik på den ene side af det runde bord, den betalende part med sit motiv for at søge samtalen – og en tilsvarende stor videnspulje at trække på; om dialogens dramaturgi, om professionelle samtalepartnere, om at blive sat i centrum for opmærksomheden. De to på hver sin plads, optagede af hver sin "gøren sit", engagerede i det fælles projekt: Samtalen. Sikkert og vist er der aftalte spilleregler, kontrakter og forståelser, der skal honoreres og respekteres. Samtalen går i gang og bevæger sig planmæssigt af sted, båret og beskyttet af ceremonielle metoder og principfast tankegange.

Det kan da ske at samtalens udvekslinger tænder de deltagende. Forstyrrende glimt af indsigt. Ukendt famlen. Strejfende stilheder. Gentagne berøringer. Perforering af membranen mellem de to parter. I et sitrende øjeblik så nære ved hinanden at enhver forkert bevægelse er fatal. Den evige uro stilner af og blikket falder ind i den andens øjne, hvor det eftersøger de store tre; tro, håb og kærlighed. Hurtigere end tanken kan følge spørges der: Findes de følelser imellem os? Kan jeg tro på dig. Kan jeg slippe mit håb fri. Vil kærlighedens altomfattende tålsomhed skærme mig, når jeg står nøgen frem foran dig?

Sårbarheden er gensidig. Begge så langt ude på gyngende grund, at det bliver nødvendigt at springe. Undgå at synke ubehjælpeligt ned sammen. På sæt og vis er det samtalens ultimative sammenbrud. Den professionelle part mobiliserer sit beredskab; dette er ikke ønskeligt. Tid til at tage ansvaret på sig. Guide nænsomt lidt tilbage. Minde den betalende part om motivet for at komme. Bede om genbekræftelse af samtalens præmisser. Belyse hvortil samtalen var nået, før den brød sammen som samtale. Så at sige skære vildskuddet af ved roden, hvorved forskellen mellem

parterne tydeligt markeres - og afstanden. Springet bliver et spring væk fra hinanden. Ind på sikker grund, hvor hver igen passer sit, som parter i en professionel samtale.

Med denne artikels afsæt i den momentane galskabs potentiale må en sådan generalisering udfordres frontalt. Hvis bandlysnings af følelsesudveksling mellem de to parter ikke er en forudsætning for den professionelle samtale, hvad kunne da blive muligt?

Sårbarheden er gensidig. Begge så langt ude på gyngende grund, at det bliver nødvendigt at springe. Lukke øjnene og sætte af. Holde sig flyvende ved at undlade at ramme jorden. På sæt og vis er det samtaleens ultimative sammenbrud. Gængse riter fader ud og forsvinder. Ind træder helt andre samværsgrammatikker. Det er ikke tilfældigt kaos, men koreograferede bevægelser i en momentant opstået vægtløshed. Som i en duet, en kappestrid, et samleje, hvor der på forunderligste vis afstemmes og udveksles mellem dig og mig.

Samtalens sjældne akkord er slået an. Troen, håbet og kærligheden er sluppet ud. Jerndøren smækket til den kendte samtaleform, der pludselig står ladet tilbage som en gold ruin. Undgængeri er ikke muligt. De to parter må gå direkte frem mod hinanden. I det ganske små kan et enkelt ord suge al ilten i rummet til sig, så der ikke er luft til at sige mere. Kun øjnene fortsætter med at tale sammen i den fortættede stilhed. I det grandióst store kan dansen på tårnlinen og de svimlende saltomortaler pludselig lade sig gøre, som var man med ét blevet en sammenløst akrobat duo, der triumferende råber sit HOPLA! udover alverden.

så fløj vi

højt op i hinanden

optaget af hinandens

hinandenværen

(SÅ FLØJ VI)

Poul Borum til Asger Jorns tegning, Gådesange, 1982

Begivenheden kan ikke forudses, iscenesættes eller promptes frem. Det kan ske. Man kan forsøge at vise sig værdig. Gøre det, der føles rigtigt og naturligt; at følge det emergerende og uimodståelige "i troen, håbet og kærlighedens navn". I modsætning til at gøre det, der føles logisk og professionelt; at følge den andens antagelser og opfattelser til dørs "i den professionelle samtales navn".

Det vil i øjeblikkets åbenhed føre til at den professionelle part lytter lige så meget til sig selv som til den anden. Adgangen til de vanlige professionelle parallelle tankerækker lukkes med ét til fordel for den åbne dør til den unikke personlige tankestrøm; jeg tænker/føler/sanser/aner.... Antallet af registre og grammatikker de to parter stiller til rådighed for samtalen mangedobles. Samtalen flyder mellem de punkter, hvor energien bryder frem, stilheden synger, nysgerrigheden pirres, følelserne overvælder, følsomheden udfordres, absolutheden opløses, ubestemmeligheden lokker.

Sådan kan samtaler tænkes og tilnærmelsesvis beskrives. De fantastiske, vidunderlige, tragiske, rasende, sorgmuntre, svimlende, skelsættende samtaler har jeg selv oplevet. Tankerne om dem er jeg ikke færdig med. Langt fra. Når dette essay forhåbentlig alligevel kan fungere som trædesten i en overgang til en dybere forståelse af den professionelle samtales anatomi, er jeg en række kolleger tak skyldig.

Jan Hansen, SPK, Thorkild Olsen, Klaus Bakdal, Cecilie Cornett, Henning J Nielsen, alle fra Villa Venire. Ikke nævnt, men ikke glemt, takker jeg ligeledes de mange flere, der har taget springet sammen med mig i øjeblikkets gensidige tro, håb og kærlighed. Endvidere kan jeg tilskrive modet til at springe uden at søge jorden en række forfatteres tilsvarende forsøg: Niels Mortensen, Det paradoksale samfund, for at forfægte muligheden af at der kan spilles plus-sums spil, Jesper Hoffmeyer, Tro på Tvivl, for at kæmpe for at definere sjælfuldhed, Bente Elkjær, Når læring går på arbejde, for at lancere det pragmatiske blik, Ole Fogh Kirkeby, Begivenhedsledelse og handlekraft, for at understrege begivenhedens betydning og Antoine de Saint-Exupéry, Breve til et gidsel, for at udfolde ørkenens rigdom.